

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Sint Philipsland

30/12/2020
jaargang 99

nr **14**

Op 8 februari 1964 herdenkt ouderling Joh. van Hekken uit Sint Philipsland zijn 25-jarig ambtsjubileum. Als ds. J. Karens uit Nieuwerkerk daar in een bijzondere dienst bij stilstaat, merkt hij onder meer op: '25 jaar, het is een mijlpaal in uw leven. U zult moeten getuigen dat u onbekwaam was tot dit werk, maar hebt mogen ervaren uit Hem bediend te worden. Ook nu mag u in uw ouderdom nog driemaal op de rustdag de gemeente

dienen. De Heere mocht u ondersteunen, ook bij ziekenbezoek en huisbezoek'. Ouderling Van Hekken overlijdt op 2 december 1964, in de leeftijd van 73 jaar. Drie dagen later wordt hij begraven. Tijdens de rouwdienst mediteert ds. Karens over 1 Korinthe 5 vers 1: 'Want wij weten dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen'.

Gedenk niet meer...

Asaf voelt een diepe smart in zijn ziel, omdat Gods heilige Naam ontheilgd is onder de heidenen. Daarvan ligt de schuld bij Israël. Nu zijn de heidenen gekomen.

Gedenk ons de vorige misdaden niet; haast U, laat Uw barmhartigheden ons voorkomen, want wij zijn zeer dun geworden.

Psalm 79:8

Stad en tempel zijn verontreinigd en velen vonden de dood. De Allerhoogste toont Zijn ongenoegen. De nood is groot. 'Hoe lange, HEERE? Zult Gij eeuwiglijk toornen? Zal Uw ijver als vuur branden?' Asaf weet waar de oorzaak ligt. Hij ziet misdaden liggen: zware, hemeltergende en Godonterende zonden. Dan zegt hij: *Gedenk ons de vorige misdaden niet.* Asaf staat er niet boven. Hij behoort tot het schuldige volk en is zelf ook een strafwaardige zondaar. *De vorige misdaden.* Of, zegt de kanttekening: 'de misdaden der vorigen, dat is, onzer vaderen'. Asaf wil het van harte belijden: 'Wij hebben God op 't hoogst misdaan; wij zijn van 't heilspoor afgegaan; ja, wij en onze vaderen tevens, verzuimend alle trouw en plicht, vergramden God, den God des levens, Die zoveel wond'ren had verricht'.

Medeschuldig

Wij zijn medeschuldig als wij niet waken en niet bidden tegen de zonden van land en volk, van kerk en staat, van ons gezin en onszelf. Medeschuldig aan alle liefdeloosheid en aan alle zonden van bedrijf en nalatigheid. Israël had de wereld in de kerk gebracht en toen nam de wereld de kerk in bezit. Diep ingrijpend. Lijkt het daar ook niet op in onze dagen? Hoe was ons leven in 2020? Onze misdaden zijn de oorzaak van alle ellende die er is of die komt. Het is een gevolg van onze misdaad in het paradijs. Wij hebben tegen God gezondigd, het verbond verbroken en Zijn

liefdewet overtreden. Wat een voorrecht als God ons de zonde laat zien en de schuld doet eigenen. Als wij de straf leren aanvaarden en het oordeel gaan overnemen. 'Ik heb gedaan, wat kwaad was in Uw oog; dies ben ik, HEER', Uw gramschap dubbel waardig; 'k erken mijn schuld, die U tot straf bewoog; Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig'.

Vergeving en verzoening

Asaf zoekt vergeving en verzoening voor een afhoererend volk, voor een schuldige kerk. *Gedenk ons de vorige misdaden niet.* O HEERE, breng ze niet in herinnering en reken ons onze zonden niet toe. Doe er genadiglijk verzoening over, om des bloeds van Christus wil. Gedenk niet meer aan 't kwaad, dat wij bedreven; onz' euveldaad word' ons uit gunst vergeven! De HEERE kan het oordeel niet opheffen, zolang de zonde niet verzoend is. Asaf voelt het: Dan blijft de toorn Gods op ons. Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Zonder innerlijk schuldbesef en hartelijk leedwezen kan er niet oprecht om verzoening gevraagd worden. Asaf weet echter ook: Bij U is vergeving. Hij wijst op de schuld vergevende liefde Gods in de Zoon van Zijn eeuwig welbehagen.

Haast U, laat Uw barmhartigheden ons voorkomen. 'Haast U'. Asaf kan het er niet onder uithouden. De schuld drukt zijn schouders naar beneên. De zonden doen hem smart. Gods hand drukt zwaar. Het oordeel hangt laag. *Haast U.* Ach HEERE, toon spoedig Uw medelijden. 'Heere, ik voel mijn krachten wijken en bezwijken; haast U tot mijn hulp, en red, red mij, Schutsheer, God der goden, Troost in noden, grote Hoorder van 't gebed'. Ligt u ook zo aan de troon van Gods genade als u terugziet op het jaar dat achterligt en omdat u niet weet hoe u het nieuwe jaar zult ingaan?

Laat Uw barmhartigheden ons voorkomen. Wij kunnen alleen met de Borg voor onze Rechter komen. Verzoening kan alleen uit het kanaal van Gods eeuwige liefde in Zijn Zoon geopenbaard worden. In de beloofde Verlosser heeft God een brandend hart vol liefde en ontferming voor ellendige zondaren. Asaf smeekt om Gods neerbuigende goedertierenheden. En in vers 9 zegt hij: 'Help ons, o God onzes heils, ter oorzaak van de eer Uws Naams'. Daarom alleen zou God het kunnen doen en doet Hij het ook in het

ds. G. van Manen,
Elspeet

In dit nummer

4	Met oud en nieuw in de kerk	2	Gedenk niet meer...
		3	Leren op de school van Christus [52]
		6	Op de grens
		7	Anna, de weduwe [1]
12	Kerkelijk Jaaroverzicht 2020	8	Alle hoop op vaccinatie?
		10	Hechting in relaties [4]
		11	De dood
		16	Boekennieuws
		17	Kerknieuws
		17	Berichten
24	De dagen der duisternis	18	Kerkdiensten
		23	Jeugdrubriek

leven van allen die met Asaf hun schuld van harte belijden en hun Rechter om genade bidden. De oude Zacharias zong ervan: 'En gij, kindeken, zult voor het aangezicht des Heeren heengaan, om Zijn wegen te bereiden; om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden, door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte.'

Want God heeft – door al Zijn deugden aangespoord – Zijn Woord en trouw verheven. Het beloofde Vrouwenzaad is gekomen. Maria mocht zich verheugen in haar Zaligmaker en zei in haar lofzang dat Gods barmhartigheid van geslacht tot geslacht is over degenen die Hem vrezen. Paulus schreef: 'Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.'

Eenzijdige liefde

De Zoon van God wilde Zich diep vernederen om Gods deugden op te luisteren en om diep gevallen zondaren te gaan verlossen van het grootste kwaad en terug te gaan brengen tot het hoogste goed. En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: 'En Hij is met de misdadigers gerekend.' Hier openbaart zich eenzijdige, Goddelijke liefde en een eeuwige ruimte voor schuldige misdadigers. Er is genade te verkrijgen op grond van recht. 'In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade.'

Het is een diepte die niet te peilen is als God naar Zijn grondeloze barmhartigheid Zich in Christus ontfermt over overtreders, die zich als doodschuldigen leren kennen en door het geloof mogen verstaan: Om de overtreding mijns volks is de plaag op Hem geweest.

Want wij zijn zeer dun geworden, zo zegt Asaf. Dat betekent: uitgeput, uitgeleerd, gering... Het vroeger zo krachtige volk is zeer zwak geworden. Er was nog maar een klein overblijfsel. Maar als God Zich over dat overblijfsel ontfermt, stemmen ze in met Asaf: Zo zullen wij, Uw volk en schapen Uwer weide, U loven in eeuwigheid, van geslacht tot geslacht; wij zullen Uw roem vertellen.

Mocht ook ons in het komende jaar door Gods genade oorzaak gegeven worden tot zulk een roemtaal!

Ralph Venning

Leren op de school van Christus [52]

Deel VI Conclusies

Ach, wat heeft het te betekenen of we episcopaals, presbyteriaans of congregationalistisch zijn? Onze godsdienst, en nog veel minder onze volmaaktheid, is niet gelegen in deze of die opinie, in deze of die vorm van kerkregering. Ik twijfel er niet aan of in elk van deze kerkvormen worden heiligen gevonden, maar ik geloof en onderstreep wel dat geen van deze kerkvormen hen tot heiligen maakt. Iemand kan willekeurig naar een van deze kerken gaan en toch nog maar een zuigeling zijn, of zelfs nog helemaal vleselijk. Het lijkt op die mensen die de straten van de stad afschuimen, om oude zijde en restjes goud en zilver te verzamelen, maar nooit rijk worden of een aanzienlijke bezitting verwerven.

We moeten er even zorgvuldig op letten of we onze plichten waarnemen en ons ervan kwijten, als om de voorrechten en waardigheid van onze staat te genieten.

Geef er niet alleen acht op of u in Christus bent, maar ook of u in Hem wandelt zoals Hij gewandeld heeft. We moeten niet alleen acht slaan op de beloften, maar ook vorderen in kennis en staan naar licht, opdat we in het licht mogen wandelen. Want als wij in het licht wandelen, als kinderen van het licht, dan hebben wij (God en wij) gemeenschap met elkaar.

Zoals God ons verheerlijkt, zullen wij dan Hem verheerlijken. Wij zouden een sterk verlangen moeten hebben om Hem te verheerlijken en ons licht te laten schijnen voor de mensen, opdat ook zij onze Vader mogen verheerlijken, Die in de hemel is (Matth. 5:13-16).

II. LEEF IN DE LIEFDE EN WANDEL WAARDIG VOOR GOD

Laten we leven in de liefde en de waarheid in liefde spreken. Want o, hoe goed en hoe lieflijk is het voor broeders om in eenheid samen te leven! Laten we niet zijn als Efraïm en Juda, die elkaar benijdden, zich aan elkaar ergerden, elkaar beten en veraten, maar laten we elkaar vurig liefhebben uit een rein hart.

Ten slotte, laten we er ons werk en ons vermaak van maken om de leer van God onze Zaligmaker te aanbidden en waardig te wandelen voor God op een manier die Hem behaagt.

Met het oog daarop besluit ik met de woorden van 2 Petrus 3 vers 18: 'Wast op in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid, beide nu en in de dag der eeuwigheid. Amen.'

(slot)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

Met oud en nieuw in de kerk

Met de vier adventszondagen vóór de Kerst is het zogenaamde kerkelijk jaar begonnen. Dit duurt tot en met Pinksteren, de afsluiting van de heilsfeiten. Dit is het hoogtepunt van de Godsopenbaring van God drie-enig. Rijker zal het in deze bedeling niet worden.

v.A.

Het ordelijk overdenken van de heilsfeiten is een nuttig gebruik voor Gods Kerk. Om vanaf de prille adventsverwachting de gemeente te mogen 'meenemen' in de gang door de heilshistorie. Van belofte naar vervulling, van de schaduw naar de Persoon, van de eerste stralen naar het volle Licht, in het uitzien dat dit mag worden toegepast.

In de gang van de heilsgeschiedenis ligt veel onderwijs voor de heilsorde. Dat wil zeggen: voor de manier waarop de Heilige Geest de weldaden die in Christus Jezus zijn, toepast in het hart van een zondaar, in levendmaking en oefening. Waarbij we moeten bedenken dat wat niet bepreekt wordt ook niet beleefd wordt. Anders gezegd: onordelijkheid en oppervlakkigheid in de prediking heeft zijn weerslag op de geloofsbeleving in de gemeente.

Na Advent herdenken we het heilsfeit van Kerst. Na de jaarwisseling volgen we de gang binnen de evangeliën. Op 14 februari beginnen er zeven lijdenszondagen, die worden afgesloten met Goede Vrijdag. Daarna staan we op 4 april stil bij de glorie van de opstanding. Vervolgens komen de veertig dagen tussen Pasen en Hemelvaart en dan nog tien dagen tot het

hoogtepunt van Pinksteren, op 23 mei. Na Pinksteren volgen we enkele weken 'de praktijken van de apostelen'. Hiermee is het kerkelijke jaar afgesloten. Dan is de tekstkeuze voor de predikant en ouderling ongeveer een half jaar weer vrij. We moeten goede redenen hebben om van deze nuttige orde af te wijken. Zeker onze verwarde tijd vraagt samenhang en orde in het onderwijs uit de Schriften.

Onderbreking

Dit kerkelijk jaar wordt na de kerstdagen even 'onderbroken' door de beide diensten rond de jaarwisseling. Over deze diensten op oudejaarsavond en op nieuwjaarsmorgen willen we nu wat nadenken. Waarbij we bedenken dat de overgang van 2020 naar 2021 wel heel bijzonder is door de bedreigende maatschappelijke omstandigheden, met ingrijpende gevolgen voor heel ons leven, in alle opzichten.

In de gang van de heilsgeschiedenis ligt veel onderwijs voor de heilsorde. Dat wil zeggen: voor de manier waarop de Heilige Geest de weldaden die in Christus Jezus zijn, toepast in het hart van een zondaar, in levendmaking en oefening.

In de negentiende eeuw is de goede gewoonte ontstaan om het kalenderjaar in een bijzondere dienst te beëindigen. In deze dienst willen we met de gemeente terugblikken op het jaar dat voorbijging. De oudejaarsdienst zou zich nog wel eens meer in de belangstelling kunnen verheugen dan de dienst op de volgende morgen. Zou dit samenhangen met de oudejaarsviering, tot diep in de nacht? Of met het geweten dat met oudjaar meer spreekt dan met nieuwjaar? Zouden op nieuwjaarsmorgen de ernst en de indrukken van de vorige avond alweer voorbij zijn?

Tussen beide diensten is voor de Alwetende geen verschil. De nieuwjaarsdienst is niet 'minder' dan die van oudjaar, ook al is onze stemming misschien anders. Het zijn beide erediensten waarin we samenkomen – of op afstand trouw meeleven. In beide diensten gaat het om het licht van het Woord over ons levenspad.

Oudjaarsdienst

Het karakter van de oudejaarsdienst is sterk *terugziend*. Ieder ziet in eigen omstandigheden een jaar aan zich voorbijgaan. Daarom wil de prediking ons bepalen bij: 'Mijn tijden zijn in Uw hand'. Opmerkelijk dat Mozes zijn oudejaarspsalm 90 niet begint met onze vergankelijkheid, maar met GóD Die boven alle wisselingen staat. Met Hem Die een Toevlucht is van geslacht tot geslacht en Die van eeuwigheid tot eeuwigheid Dezelfde blijft. Dit wordt in dit gebed beleden vóórdat onze vergankelijkheid wordt getekend. Boven de geschiedenis

van de grote wereld en van het grote wereldgebeuren staat de eeuwige God. Wat worden wij dan nietig, met onze kleine-mensen-wereld, in de vloedgolf van de voortwenteling der eeuwen. Dan wordt het zo onbegrijpelijk dat die grote God Zich wil(de) inlaten met zo'n klein mensje uit het stof, dat op weg is

Een oudejaarsdienst moet niet afdalen in actuele details of te veel emotie. Dat doet de Woordbediening geen recht.

om weer tot stof te worden. Ook al zijn er aangrijpende dingen in mijn leventje gebeurd, in het licht van de eeuwige Soevereine verbleekt het. Het is goed om in de oudejaarsdienst de nadruk op deze grote God te laten vallen. Dat werkt verootmoedigend. Wij benaderen alles zo vanuit de méns en vanuit de aarde, maar we moeten boven beginnen. Want de gangen der eeuwen zijn Zijne! Alles wikkelt zich af naar Zijn wijze raad. Hem loopt niets uit de hand. Daarom is het zo levensnoodzakelijk Hem te kennen en te vrezen.

Zijn doen is gericht op Zijn eer en op onze bekering. Zeker na een jaar als 2020. Daarbij geeft Hij geen rekenschap van Zijn daden. Onze hand moet op de mond. Onze plaats is alleen maar in het

stof: Wie is Hij en wie ben ik daartegenover? Wat een afstand! Wie zal Zijn hand afslaan en zeggen: 'Wat doet Gij?' Wat ons past, is in ootmoed roepen om Zijn daden van herschepping en van verheerlijking van Zijn Christus.

Een oudejaarsdienst moet niet afdalen in actuele details of te veel emotie. Dat doet de Woordbediening geen recht. Het Woord stelt GóD in het middelpunt, niet de mens en niet de aarde.

Nieuwjaarsdienst

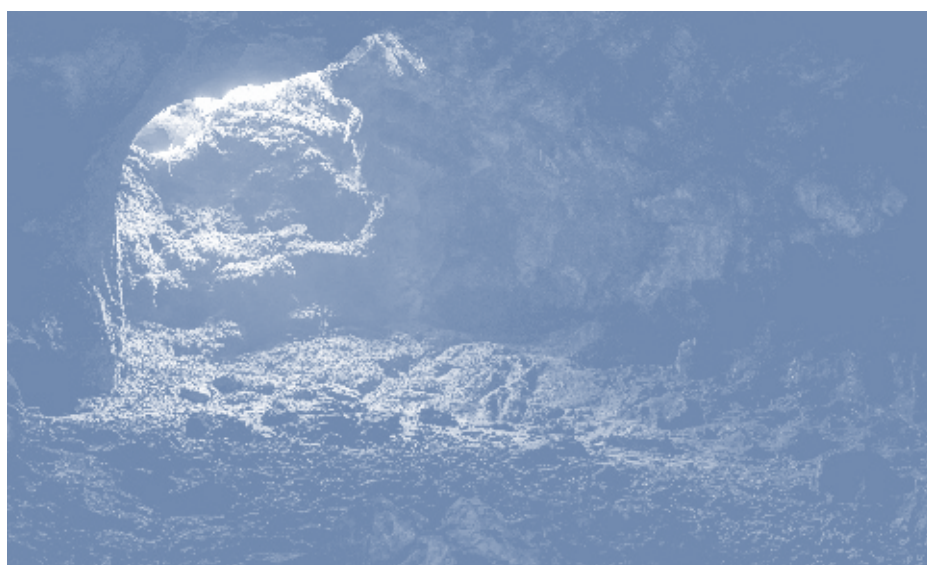
De eerste dienst in het nieuwe jaar is meer toekomstgericht, vooruitziend dus. Er zijn veel onzekerheden en vragen. Zeker nu kunnen we daar de hele dienst mee vullen. Maar het gaat om de dingen die onder ons volkomen zekerheid hebben (Luk. 1:1), om de vastheid van de Godsregering, waarvan het troostboek de Openbaring in hoofdstuk 4 en 5 spreekt. Het gaat ook om de vastheid van de Godsopenbaring van geslacht tot geslacht, om de trouw aan Gods verbond van kind tot kind; om de zekerheid van de volvoering van het welbehagen door Christus' hand. Zullen we dat - zeker nu - laten doorklinken? Alles van de mens ligt onder het oordeel en onder de vloek, maar er is een andere kant: God in Christus blijft Dezelfde! Hoe de tijdsomstandigheden zich ook ontwikkelen. Wat overblijft, ook in 2021 is: 'Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteed.'

De Ladder van Jakob begint bóven. De nieuwjaarsboodschap daarom ook.

Op de grens

Ooit hurkte ik ergens diep in de grotten van de Sint Pietersberg in Limburg tegen de wand van een uitgehouwen pad. Tussen mijn knieën stond mijn jongste zontje. Ik hield hem vast, en praatte zacht met hem. Onze gids had ons verlaten en wij staarden in het aardedonker.

P. Schalk,
Veenendaal

Wat een verschil tussen licht en duisternis.

Natuurlijk, de gids had het aangekondigd: 'Ik laat jullie hier achter en ik neem de lamp mee. Ga maar tegen de wand staan, want het wordt zo donker dat je je evenwicht kunt verliezen.' En inderdaad, de duisternis was tastbaar, voelbaar, drukte op ons. Geen sprankje licht. Mijn ogen staarden in de inktzwarte duisternis van het binnenste van de aarde. Totdat er plotseling ergens een deur openging en een zacht schijnsel de grot voor mijn gevoel in laaiend licht zette. Wat een verschil tussen duisternis en licht.

Aangrijpend

De lessen uit deze kleine gebeurtenis, inmiddels al heel wat jaren geleden, zijn legio. Dat levensgrote verschil tussen duisternis en licht is toepasbaar op allerlei gebeurtenissen. Op de grens van oud en nieuw, zoals we dat vaak noemen, is het goed om de balans op te maken. Wat een duisternis in het jaar 2020. De pandemie

die over de wereld raast, heeft ons leven ontwricht. Onze grenzen werden verlegd. Alle maakbaarheid bleek schone schijn, onze onaantastbaarheid was gebakken lucht.

Uw zekerheden ontvielen u. Jouw studie staat plotseling op een online-pitje. Zorgen om uw kinderen, stress op je werk. Thuiswerken en tegelijkertijd onderwijs geven aan je kinderen, vergaderen met Teams in plaats van rond de tafel. Wat een donkere momenten waren daarbij. En wat is er uitgekeken naar enige verlichting. In de zomer hebben we dat ervaren, en de grenzen werden heel gemakkelijk teruggelegd richting het oude normaal. Maar de tweede golf spoelt nog steeds over ons heen. Opnieuw wordt gevraagd de grenzen te verleggen.

Kiezen op de grens

Er is meer te zeggen over de grenzen die verlegd zijn. Niet alleen het maatschappelijk leven wordt erdoor geraakt. Ook de

kerk en het kerkelijk leven worden aangetaast. Nee, deze keer gaat het niet over de kerkdiensten die afgeschaald nog door mogen gaan, meer over wat dit alles met ons als kerkgangers doet.

Zeker, die eerste tijd zat het ritme van de kerkgang er nog in. De diensten konden gelukkig online gevolgd worden, door meeluisteren of zelfs meekijken. Meedoen in de huiskamer, hopelijk als kleine huisgemeenten. Maar wat sluipt de gewenning gemakkelijk bij ons binnen. En wat slijpt die gewoonte onmerkbaar iets van de oude gewoonten weg. Zoals die jongere die normaal gesproken altijd twee keer mee naar de kerk ging, maar die toen er een keer een bijzondere gelegenheid was zich afvroeg waarom het nodig was om twee keer naar de kerk te gaan. Je kunt het thuis toch ook volgen? En misschien kunt u wel kiezen uit meerdere diensten. Welke dienst komt ons het beste uit? Of wellicht is er een predikant die je ook weleens wilt horen. Net op het moment dat er ook in je eigen gemeente een dienst is. Voorheen was dit ondenkbaar. Nu zo'n grensgeval?

Toekomst

Zo'n terugblik is wel even nodig op de grens van het oude en nieuwe jaar. We moeten ons realiseren wat het jaar ons gedaan heeft. En ons bezinnen op wat komen gaat in het jaar onzes Heeren 2021. Vooruitkijken of er wel toekomst is voor uw bedrijf. Bezien of je je studie wel kunt afronden, ook als er geen stage vervuld kan worden. Afwachten wat de politieke werkelijkheid zal worden na de verkiezingen van de Tweede Kamer, in maart. Bezien of de scholen na half januari weer mogen opstarten. Vragen te over. Daar kunnen we druk mee zijn.

Maar het is ook van belang om terug te blikken hoe we heel persoonlijk hebben geleefd in het achterliggende jaar. Was dat een leven met en voor de Heere? Was dat merkbaar in uw omgeving? Hebben je vrienden gemerkt waar je hart ligt? En hoe ga je het nieuwe jaar in? Gericht op alles van het hier en nu? Zoekend hoe je in het nieuwe normaal zo goed mogelijk uit de verf komt? Of in afhankelijkheid en in het besef dat de Heere regeert, beseffend dat we de duisternis moeten verlaten. Dat we op zoek moeten (en mogen) naar het Licht der wereld. Biddend met die bekende psalm: 'Heere, ai maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend'. Dat geeft alleen houvast, op de grens van oud en nieuw. En het maakt het verschil tussen duisternis en licht.

'En er was Anna, een profetes...'

Lukas 2:36a

Simeons geestelijke tweelingzuster

J. van 't Hul,
Lieren

Je zou haar zomaar over het hoofd zien, een oude vrouw in de tempel, een weduwe, alleen, misschien wel eenzaam. Geen mens die op haar let.

Als Simeon het Christuskind in de armen heeft gehad, en nadat hij zijn lofzang heeft gezongen, komt zij ongemerkt dichterbij. Niemand die erg in haar heeft. Een onopvallende vrouw, een vergeten weduwe.

'En er was Anna, een profetes...'. Het is maar goed dat Bijbelschrijver Lukas -door Gods Geest geleid- haar in het oog krijgt, anders had nog niemand haar gezien. Lukas schrijft in stille verwondering dat Anna vanmorgen ook in de tempel is, in de buurt van Jozef en Maria, die daar met het Kind in de armen staan te luisteren naar de toespraak van Simeon. Simeon heeft geprofeteerd, nu komt de profetes. Als hij zwijgt, valt zij in. Na Simeon komt Anna. De weduwe komt er ook bij, want in de mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.

Een kind van God is eigenlijk nooit alleen, ook al kan hij dat weleens denken. Toen Elia eenzaam onder de jeneverstruik lag, bleken er opeens nog zeventuizend anderen te zijn die de knie ook niet voor Baäl

gebogen hadden. Voor David was er een Jonathan, voor Jozef van Arimathéa was er een Nicodémus, Jozua had Kaleb en Hizkla had zijn vriend Jesaja. Het zijn individuen die deel uitmaken van de gemeenschap der heiligen. Ze hebben deel aan elkaar, samen met allen die een even dierbaar geloof deelachtig zijn. Ze hebben deel aan het heilige, aan de Heilige. Daarom krijgt Simeon hier gezelschap van Anna, als zijn geestelijke tweelingzuster. 'Dat volk moet gezelschap hebben en dat krijgt ook gezelschap' (ds. W.C. Lamain).

Dochter van Fanuël

'En er was Anna, een profetes, een dochter van Fanuël, uit den stam van Aser' (Lukas 2:36a).

Lukas informeert ons nauwkeurig over deze vrouw. Toch heeft hij maar drie Bijbelteksten nodig om haar levensverhaal te vertellen.

De Heilige Geest heeft liefdevol haar naam bewaard: Anna. Die naam betekent 'genade' of 'begenadigde' (net als de naam

'... dewelke niet week uit de tempel.'

Hanna). Anna behoort tot die mensen die door God in genade zijn aangezien. Ze heeft het woord 'genade' leren spellen. Ze mag van genade leven. Wat een genade! Anna is om te beginnen een profetes. In de Bijbel is sprake van vele oudtestamentische profeten, bijna allemaal mannen. Anna is een profetes. De Bijbel geeft nog een paar andere voorbeelden van vrouwen die in bijzondere tijden door de Heere waren aangewezen om te profeteren. Mirjam, de zus van Mozes en Aäron, was bijvoorbeeld een profetes: 'En Mirjam, de profetes, Aärons zuster, nam een trommel in haar hand...'. (Ex. 15:20a). Hulda was profetes tijdens de reformatie van koning Josfa (2 Kon. 22:14). En Debóra was profetes in de richterentijd: 'Debóra nu, een vrouw die profetes was...'. (Richt. 4:4a). In Handelingen 21:9 lezen we dat de vier ongehuwde dochters van Filippus, de evangelist, ook profeteerden. Aan deze vrouwen was het gegeven om goed van God te spreken en door de verlichting van Zijn Geest Hem na te spreken (Zie kt. 41 bij Hand. 2:17). Het zijn uitzonderingen in de Goddelijke orde.

Overreed geworden

Hoe wordt een mens profeet of profetes? Het is in elk geval geen beroep waarvoor je kunt kiezen. Amos was geroepen tot profeet, maar kon in zichzelf nooit meer zien dan een ossenherder. Het was de Heere Die hem achter de kudde vandaan had gehaald. Jeremia behoorde tot de grote profeten, maar hij heeft zijn hele leven geworsteld met de Goddelijke opdracht om profetische woorden te spreken. Hij beklagt zichzelf bij God omdat hij een profeet moet zijn: 'Heere, Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden' (Jer. 20:7a). Anna heeft zichzelf heus niet tot profetes uitgeroepen. God had haar 'overreed'.

'Wat is dat, een profetes?' vraagt Kohlbrugge. Hij zegt dan: 'Dat is niet iemand die geen rust in huis heeft, en van de een naar de ander loopt om te babbelen, een duivelin, die overal nijd en tweedracht zaait, maar een vrouw die dingen voorzegt die alzo naar Gods Woord zullen gebeuren. Zij heeft slechts ogen voor Eén, namelijk voor haar God en Heiland. Hem hangt zij aan, Die komen zal om Zijn genade te verheerlijken. Zo'n profetes was Anna'.

(wordt vervolgd)

Alle hoop op vaccinatie?

Wat Covid-19 teweeg brengt

Sinds maart wordt ons land en de hele wereld geteisterd door het virus Covid-19. Met steeds meer klem wijst de overheid erop dat iedere burger zijn verantwoordelijkheid moet nemen om verspreiding tegen te gaan. Ondanks alle beperkende maatregelen blijven de besmettingscijfers echter veel te hoog.

ds. A. Schreuder
(in samenspraak met
ds. H.J. Agteresch,
ds. B. Labee en
ds. C. van Ruitenburg)

Een bijna totale lockdown is inmiddels afgekondigd. We moeten, volgens de overheid, nog even volhouden. Want er is hoop dat het virus overwonnen zal worden door de vaccins die ingezet gaan worden. Deze hoop wordt met grote stelligheid verkondigd, maar de praktijk moet nog uitwijzen of het meer een wens is dan een gegronde hoop.

De vraag van het wel of niet vaccineren houdt velen bezig nu de overheid daar zo sterk op aandringt. Laten we elkaar in deze gewetenszaak echter niet binden. Laat het wel een persoonlijke worsteling zijn voor Gods aangezicht, hoe om te gaan met onze eigen verantwoordelijkheid en onze afhankelijkheid van de Heere. Niet de uitkomst van onze keuze geeft de doorslag of we het juiste besluit nemen, maar wat er aan

het maken van de keuze is voorafgegaan. En of de Heere erin méé komt. Het is een belangrijk punt bij het maken van een keuze of ik in het dagelijkse leven veel noodzakelijke contactmomenten van persoon tot persoon heb, bijvoorbeeld als ik werk in de verpleging of in de zorg. Bij niet vaccineren zal beschermende kleding zeker nodig blijven. Afstand houden blijft als belangrijke regel altijd gelden ten opzichte van collega's, of ten opzichte van leerlingen op school, of bij het bezoeken van bekenden. Dit staat los van het feit of we zelf wel of niet gevaccineerd zijn.

Discussies

Welke hoop geeft een vaccin? Er wordt met man en macht gewerkt aan het ontwikkelen van verschillende vaccins. De eerste vaccins zijn beschikbaar gekomen. Binnenkort wordt een groot inentingsprogramma gestart. Het zal nog een hele tijd duren voordat ieder, die dit wil, ook werkelijk is gevaccineerd.

De discussies zijn al begonnen over de keuzes die bij de fasering van het vaccineren gemaakt worden. De vraag hoe werkzaam de vaccins in de praktijk zijn, zal in de toekomst nog moeten blijken. Ook is het de vraag hoe groot de bereidheid onder de mensen is om zich te laten vaccineren. Een niet geringe minderheid van de bevolking aarzelt. Die aarzeling geldt niet alleen mensen die vanwege hun geloofs-overtuiging gewetensbezwaard zijn. Velen hebben ook grote twijfels over de werking van de vaccins. Voorlopig zal daarom de discussie rondom het werkelijke effect van massale vaccinatie niet stoppen. De overheid probeert ons gerust te stellen dat het einde van de pandemie in zicht komt, dankzij de vaccins die eraan komen. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat die hoop op vaccins het middel is geworden om mensen te motiveren om alle beperkende maatregelen, waar ieder onder zucht, vol te houden. Hoop doet immers leven.

Geweldige sprake

Wat gaat er een geweldige sprake uit van deze pandemie. Het slaat de mens alle zekerheden uit handen. De schijnzekerheid dat we alles zelf in de hand hebben of naar onze hand kunnen zetten, is ineens de bodem ingeslagen. De maakbaarheids-

De vraag van het wel of niet vaccineren houdt velen bezig nu de overheid daar zo sterk op aandringt.

gedachte blijkt niet meer te zijn dan een zeepbel die uit elkaar is gespat. De broosheid en vergankelijkheid van het leven, waarvan we dachten dat redelijk onder controle te hebben, stempelt opeens ieders leven. Wie zucht er niet onder deze pandemie? Maar wie ziet er Gods hand in?

De Heere spreekt. Als we dat niet opmerken, vergeten we het belangrijkste, en dat is de les dat we de Heere hebben verlaten en dat we tot Hem moeten terugkeren. In de weg van bekering gaan we buigen voor de Heere en smeken of Hij Zich over ons wil ontfermen. Naar lichaam en ziel. Hebben we er oog voor wat de Heere Jezus zegt in Mattheüs 24:6b: 'Want al die dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet?' Iedereen is druk met corona, iedereen zucht eronder. Dat is begrijpelijk, maar als we deze pandemie plaatsen in het licht van Gods Woord, dan klinkt er een indringende oproep in door: de wereld haast zich naar het einde. Dan is het zo nodig dat we het meest druk zijn met de vraag hoe het met ons staat op reis naar de eeuwigheid. Dan liggen we meer wakker omdat we moeten sterven en God ontmoeten, dan uit vrees en angst omdat corona ons zoveel levensplezier afneemt en ons gewone leven zo blokkeert.

Want al die dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet?

Mattheüs 24:6b

Zondag 10

De overheid stelt alle hoop op een vaccin, maar de Heere laat ons voelen dat we onze hoop op Hem moeten stellen. De pandemie is een beproeving van wat we belijden in Zondag 10 van onze Catechismus. Daar gaat het over Gods voorzienigheid, die zich uitstrekt over alle dingen die we in dit leven ondervinden. Laten we eerlijk onder ogen zien dat deze geloofswetenschap helaas zo weinig beleefd wordt. Als daar wel iets van beleefd wordt, komt er onderwerping en overgave in tegenspoed en ook vertrouwen voor het toekomstige.

In Zondag 10 horen we hoe de Heere Zijn kinderen door het oprechte geloof in tegenspoed, moeite, ziekte en zorg leidt om hun vertrouwen alleen op de Heere te stellen, Die als een Vader zorgt en alles in Zijn hand heeft. Wie op de Heere hoopt en op Hem vertrouwt, wordt niet zorgeloos. Wel gaan we ons mede verantwoordelijk voelen om ons zo veel mogelijk te houden aan de afgekondigde beperkende maatregelen. Dan proberen we ook de besmetting van de ziekte zoveel mogelijk te voorkomen, en als de ziekte zich voordoet die te bestrijden met de geoorloofde middelen die daarvoor gegeven zijn.

Als we de sprake Gods die van deze pandemie uitgaat, opmerken en verstaan, stellen we ons vertrouwen op de levende God, en niet uitsluitend op het middel van de vaccinatie om verlost te worden van het virus.

Belijdenis

Wat verandert Covid-19 aan ons standpunt over vaccinatie? Vanuit het verleden is de vraag over wel of niet vaccineren in onze gemeenten altijd verbonden met wat Zondag 10 belijdt over de voorzienigheid Gods. Vanuit deze belijdenis is er altijd sterk de nadruk op gelegd dat het er in de eerste plaats om gaat in wie of in wat wij ons vertrouwen stellen. Durven we ons vertrouwen op de Heere te stellen, in het diepe besef dat ons leven in Zijn hand ligt, en ook in het besef dat gebruik van geoorloofde middelen door Hem gezegend moet worden? Het stellen van ons vertrouwen op de Heere sluit ook in dat we zowel onze afhankelijkheid als onze verantwoordelijkheid doorleven voor Zijn aangezicht. Dan is het niet erg als de wereld met veel onbegrip op ons neerkijkt omdat we vanwege onze geloofsovertuiging niet durven over te gaan tot vaccinatie. Bij het wel gebruik maken van vaccinatie blijft voor ons staan dat we ons vertrouwen niet op het middel maar alleen op God moeten stellen.

Het wel of niet vaccineren is een beslissing die genomen moet worden voor het

aangezicht des Heeren en blijft een zaak van ieders geweten. Ten diepste verandert Covid-19 niets aan de wijze waarop er in onze gemeenten altijd over wel of niet vaccineren is gesproken.

Wat toch anders is

De wereldwijde omvang van deze pandemie is nieuw. Daarom ook is het zo'n sprake Gods. Het virus maakt niet alleen veel slachtoffers. Het ontwricht ook het sociale en economische leven. Als we die sprake niet verstaan, zal het ons niet op de knieën voor de Heere brengen, om aan Hem onze machteloosheid en onafhankelijkheidswaan te belijden.

De massaliteit van de pandemie maakt dat niemand zich er aan kan onttrekken. Dit maakt deze ziekte zo anders. Wat deze ziekte ook zo anders maakt, is de geweldige invloed die het heeft op ieders persoonlijke levenssfeer. Het vraagt van ons allen dat we niet laconiek doen over het besmettingsgevaar en niet alle waarschuwingen om verspreiding tegen te gaan schouderophalend afdoen als onbelangrijk. We hebben niet alleen een persoonlijke verantwoordelijkheid, maar zelfs een grote verantwoordelijkheid ten opzichte van elkaars veiligheid. Dit betekent dat we vooralsnog heel zorgvuldig moeten omgaan met de afgekondigde maatregelen. Wat deze ziekte tenslotte ook zo anders maakt, is de grote onzekerheid die het alom bij mensen teweegbrengt. Wie alle hoop alleen vestigt op een vaccin, heeft nog niet begrepen wat de Heere met dit alles te zeggen heeft. Covid-19 confronteert ons met onze menselijke onmacht, maar legt ook onze menselijke onwil open om de sprake Gods in dit alles te verstaan. En dat laatste is ernstiger dan het antwoord op de vraag of iemand zich wel of niet vaccineert.

De dichter van Psalm 130 schrijft in vers 7 en 8: 'Israël hope op den HEERE; want bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing. En Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.'

Niet meer thuis

In de drie voorgaande artikelen hebben we stilgestaan bij het belang van een goede hechting. Ook hebben we gezien dat een verstoorde hechting veel gevolgen heeft voor het verdere leven. We hebben toen ook nagedacht welke mogelijkheden er zijn tot (enig) herstel.

Hennie Zwanenburg,
preventiemedewerker Stichting
De Vluchtheuvel

In veel gevallen kunnen kinderen met hechtingsproblemen geholpen worden in hun thuissituatie of in een pleeggezin. Er zijn echter kinderen voor wie deze problematiek dermate ernstig is dat plaatsing in een gespecialiseerde behandelinstelling nodig is. Helaas zijn deze gespecialiseerde instellingen er in Nederland niet met christelijke/reformatische beginselen. In dit artikel gaan we hier nader op in.

Nood voor ouders

Wat een nood is dit voor ouders/opvoeders die hierbij betrokken zijn. Weten dat je kind ergens verblijft waar de Bijbel niet centraal staat. Deze ouders maken zich zorgen over de invulling van de zondag, over de vrijetijdsbesteding, over de invloed van vrienden in de nieuwe omgeving en nog zoveel meer. Ook deze ouders hebben bij de doop hun belofte afgelegd om hun kind op te voeden in de vreze des Heeren. Wat een strijd kan deze belofte ook deze ouders geven over welke keuze ze wel of niet mogen maken. Zo'n keuze om een kind in deze instelling te laten plaatsen, wordt niet van de ene op de andere dag gemaakt. Hier gaat een heel proces aan vooraf. Ouders hebben al zoveel geworsteld met de problematiek van hun kind en met schuldgevoelens over wat ze als ouders anders hadden kunnen/

moeten doen. Ze voelen vaak dat ze in hun opvoeding gefaald hebben. Ze hebben zich al zo machteloos gevoeld. Ouders zien dan geen andere mogelijkheid meer dan plaatsing in een gespecialiseerde instelling.

Verstoorde hechting en gedrag

De opvoeding van deze kinderen vraagt heel veel van ouders. Sommige kinderen met ernstige hechtingsproblemen trekken zich constant emotioneel terug. Deze kinderen zoeken geen toenadering, ook niet als ze bang of overstuurd zijn. Deze kinderen zijn slechts tot oppervlakkige hechting in staat. Deze kinderen zijn wantrouwend naar alles en iedereen. Als een ouder toenadering zoekt, trekken ze zich terug. Juist als je te dicht bij komt, zetten ze zich af tegen het contact. Ze stoppen niet met het uittesten hoever een ouder wil gaan in het tonen van loyaliteit, omdat het kind als het ware niet kan aanvaarden dat iemand zoveel om hem geeft.

Deze kinderen willen altijd de strijd aangaan. Het gedrag is ook onvoorspelbaar. Het ene moment zijn ze heel vriendelijk en dan opeens heel boos. Ook kunnen ze agressief gedrag vertonen. Kinderen met deze problematiek zijn meesters in de schijn aanpassing en doen zich op verschillende plaatsen steeds anders, maar altijd ongrijpbaar voor.

Andere jongeren met ernstige hechtingsproblematiek vinden het moeilijk om onderscheid te maken tussen bekende en onbekende mensen. Een jong kind met deze problematiek vertelt net zo gemakkelijk iets tegen een kassière als tegen zijn eigen ouders. Ze gaan ook heel vrij met volwassenen om. Ze realiseren zich niet welke gevolgen het kan hebben als je tegen de stratenmaker net zo joviaal doet als tegen je vriendje. Ze kruipen meteen bij vreemde mensen op schoot. Het kind kan bekend staan als allemansvriend. Zo'n kind gaat ook gemakkelijk met onbekenden mee. Deze kinderen zijn snel driftig en tonen geen berouw wanneer ze iets verkeerd gedaan hebben. Ook voelen ze zich snel tekortgedaan.

Omgaan met gedrag

Voor ouders kan het erg moeilijk zijn om met dit gedrag om te gaan. Het lijkt alsof deze kinderen geen liefde voelen en weinig emoties hebben. Juist naar degenen die hen opvoeden kunnen ze zich kwetsend opstellen. Ouders kunnen moeilijk tot deze jongeren doordringen. Wat voelen ouders zich vaak machteloos.

Als opname nodig is, leert deze jongere structuur aan te brengen in zijn leven. Door het aanleren van sociale vaardigheden wordt geprobeerd of het kind later weer kan functioneren in de samenleving. De behandeling moet zo kort als mogelijk aangeboden worden, maar ook zo lang als het nodig is. Deze jongeren hebben bescherming nodig tegen zichzelf of tegen anderen.

Vanuit de thuisgemeente is het belangrijk om mee te leven. Zoek in overleg met ouders en behandelaars naar mogelijkheden om de (pastorale) band met de jongere te bewaren. Zoek ze op en blijf beschikbaar voor deze jongeren. Ook dat is veilige hechting. Bied voor deze ouders onbevangen een luisterend oor. En vooral: Bidt u mee voor deze jongeren en hun ouders?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met hzwanenburg@stichtingdevluchtheuvel.nl Stichting De Vluchtheuvel organiseert samen met de JBGG, CGO en Helpende Handen opvoedingsavonden. Wij kunnen ook over dit thema een (opvoedings)avond in uw gemeente verzorgen.

Alle mensen moeten sterven, maar waarheen zullen zij gaan?

De dood

‘Want ik weet dat Gij mij ter dood brengen zult, en tot het huis der samenkomst aller levenden’.

Job 30:23

Ik ga nu spreken over de eeuwige staat van de mens, die hij door de dood binnentreedt. Op deze ingang werpt Job een plechtige en ernstige blik in de woorden van de tekst, die een algemene waarheid bevatten en een persoonlijke toepassing. De algemene waarheid wordt als vaststaand aangenomen, namelijk dat alle mensen door de dood uit deze wereld moeten vertrekken. Alle mensen moeten sterven, maar waarheen zullen zij gaan? Zij moeten gaan ‘tot het huis der samenkomst aller levenden’. Zij moeten gaan naar het graf, dat duistere, sombere, eenzame huis in het land der vergetelheid. Waar het lichaam ook bewaard wordt tot de opstanding. Daarheen brengt de dood ons als naar een huis om in te wonen.

Als wij in het lichaam zijn, zijn wij slechts in een logement, in een herberg, terwijl wij op weg naar huis zijn. Als wij in ons graf komen, dan komen wij naar ons huis, naar ons ‘eeuwig huis’ (Pred. 12:5). Alle levenden moeten de bewoners worden van dit huis, goeden en kwaden, ouden en jongen.

Het leven van de mens is een stroom die uitloopt in de verslindende diepten van de dood. Zij die nu in paleizen wonen, moeten die verlaten en naar huis gaan, naar dit tehuis, en zij die nergens hun hoofd neer kunnen leggen, zullen zo tenslotte een tehuis hebben. Het is aangewezen voor allen door Hem Wiens raad zal bestaan. Deze bestemming kan niet veranderd worden; het is een wet die stervelingen niet overtreden kunnen.

De toepassing van deze algemene waarheid die Job op zichzelf maakt, wordt uitgedrukt door deze woorden: ‘Want ik weet dat Gij mij ter dood brengen zult’. Hij wist dat hij de dood moest ontmoeten en dat zijn ziel en zijn lichaam wel van elkaar moesten scheiden. Hij wist dat God Die de tijd bepaald had, er zeker op zou toezien dat daar niet van afgeweken werd.

Soms nodigde Job de dood uit om tot hem te komen en hem thuis

te brengen, naar zijn huis. Ja, hij verkeerde in het gevaar erheen te lopen voor zijn tijd: ‘Zodat mijn ziel de verworping kiest, den dood meer dan mijn beenderen’ (Job 7:15). Maar hier overweegt hij dat God hem erheen zou brengen; ja, er hem naar terug zou brengen, zoals het woord beduidt. Daarbij schijnt hij te willen zeggen dat wij geen leven in deze wereld hebben, maar dat wij weglopers zijn van de dood, die zijn koude armen uitstrekt, om ons vanaf de baarmoeder te ontvangen. Maar hoewel wij ternauwernood aan zijn klauwen ontsnappen, lang ontsnappen kunnen wij niet. Wij zullen naar hem teruggebracht worden. Job wist dit; hij was daarop berekend en hij zag er naar uit!

(..)

Sterven is iets wat wij niet eerst kunnen proberen; het is iets wat wij maar eenmaal kunnen doen; ‘gelijk het den mens gezet is eenmaal te sterven’ (Hebr. 9:27). En datgene dat slechts eenmaal gedaan kan worden, is toch van zoveel belang dat alles er voor ons van afhangt dat wij dat goed doen. Het is nodig dat wij onze grootste ijver aanwenden om het goed te doen. Bereid u daarom voor op de dood en doe het tijdig.

Vraagt u die onwedergelovigen bent mij wat u moet doen om u voor te bereiden op de dood om veilig te sterven? Ik antwoord u dat ik al verteld heb wat u moet doen en dat is: uw natuur en uw staat moeten veranderd worden. U moet wederom geboren worden; u moet verenigd worden met Christus door het geloof. En totdat dit gedaan is, bent u onbekwaam voor andere aanwijzingen, die horen bij het getrouwd sterven van een mens!

Uit: “De viervoudige staat”, Thomas Boston; uitg. Den Hertog, 1996.

Kerkelijk Jaaroverzicht 2020

Het jaar van het lijden

Weer heeft het jaar zijn loop volbracht. Talloos waren de dagen van moeite en verdriet, veel de bange uren, in hart en huis, in dorp en stad, in ons land en in de wereld. En niemand weet hoe lang dit duren zal. Maar de Heere regeert.

Het jaar 2020 was het jaar van het lijden. Lijden is er al sinds Genesis 3, en het is allemaal onze eigen schuld. Maar dit jaar was het lijden wel ontzaglijk. Terwijl de wereld steeds meer dacht God weg te kunnen drukken naar de marge van de samenleving, was er opeens iets anders, iets heel kleins, iets wat niemand met het blote oog kon zien. Het was een virus, zeiden de mensen. Corona. 27 februari 2020. Toen begon het. De eerste Nederlander bleek besmet met het coronavirus. En vanaf dat moment werd alles anders. De dagen zagen er anders uit. Het leven stokte, vol vrees en onzekerheid. Het ganse land zat stil. Opeens was de wereld de kluts kwijt, wekenlang. Ook niet-christenen stelden opeens grote vragen: Heeft God hiermee te maken? En Wie zou Hij dan zijn? Christenen wisten de antwoorden, maar die zaten evengoed met de handen in het haar. Opeens moest er gepreekt worden voor stoelen en banken. Gemeenteleden zaten thuis, konden 'in de weg der middelen' meeluisteren en soms zelfs meekijken. Curatoriumdagen werden uitgesteld. Kerkelijke vergaderingen moesten worden afgezegd.

Opeens moest er gepreekt worden voor stoelen en banken. Gemeenteleden zaten thuis.

Bondsdagen gingen niet door. De traditionele zendingsdag werd geannuleerd. De bediening van de sacramenten stagneerde. 't Zachtmoedig volk, zou rijk verzadigd wezen, ten dis geleid..., maar het kon niet en het mocht niet meer.

Wat ging er eigenlijk nog wel door? De verkondiging van Gods Woord! Dat gaat door. Iedere zondag wordt het Woord uitgedragen. Terwijl alles wankelt, houdt Gods Woord stand en het zal geen duimbreed wijken, totdat aan de hemel gezien zal worden het teken van de Zoon des mensen. Want de Heere regeert.

Het jaar 2020 zat vol met nog veel meer andere zorgelijke thema's. Het uitnemendste van 366 dagen was opnieuw moeite en verdriet. Vele tranen zijn geschreid. Het graf zei weer niet dat het genoeg was. In Australië schroeyden bosbranden de aarde kaal. In het Midden-Oosten nam de spanning toe. Sommigen hadden het al over een Derde Wereldoorlog. Een explosie in het havengebied van Beiroet maakte honderden dodelijke slachtoffers. De ellende is onoverzienbaar. Nog steeds zijn er duizenden vluchtelingen die niet weten waar ze het zoeken moeten en veel kinderen hebben nog steeds honger en geen huis. We tobben met het klimaat, met het milieu, met duurzaamheid en de droogte.

De maatschappij raakt verdeeld en de samenleving verbrokkelt. De tolerantie neemt af, ook onder ons, en het antisemitisme neemt toe. Ook binnen de gereformeerde gezindte zijn er opeens theologen en wetenschappers die denken dat de evolutietheorie niet in strijd is met de Schrift. Onderzoek heeft aangetoond dat het geloof in de hel afneemt. Enzovoorts, enzovoorts. En nog is het einde niet. Zulke sombere regels zijn eindeloos te

vermenigvuldigen. We weten het. Het staat allemaal in de Bijbel. De vorst der duisternis gaat rond als een briesende leeuw, wetende dat hij niet veel tijd meer heeft. Maar de Heere regeert en onze hoop is op God in Christus. Hij heeft de wereld overwonnen en geeft haar nog niet over aan zichzelf. De aarde draait nog. De zee, die eens niet meer zal zijn, bruist nog. Maar eens zal er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zijn, omdat de eerste hemel en de eerste aarde voorbij zijn gegaan. Pelgrims die onderweg zijn naar het Vaderhuis hierboven zijn begerig naar dat betere vaderland, waar de Onzienlijke woont, Hij Die hun ziel heeft lief gekregen en waar eens al de Zijnen worden verwacht. Eens zal een klein kind spelen in het hol van een adder.

Beroepingswerk

Ds. G.J.N. Moens ging van Lisse naar Middelharnis, waar hij op 23 januari intrede deed.

Ds. P.D. den Haan (Tholen) nam het beroep aan van Rijssen-West, waar hij op 1 april grotendeels in stilte werd bevestigd en op 5 april intrede deed.

Ds. A.J. de Waard ging van Nieuwdorp naar Urk. Daar deed hij op 13 juni intrede.

Ds. S. Maljaars nam het beroep aan naar 's-Gravenpolder, waar hij op 13 januari zal worden bevestigd.

Ds. G.M. de Leeuw te Grand-Rapids (VS) nam het beroep van Nobleford (Can.) aan. Daar deed hij op 24 november intrede.

Zending en evangelisatie

ZGG benoemde J.W.M. Baan als evangelist voor het zendingsveld in Guinee, en mevrouw G.J. Verweij als begeleidster vrouwenwerk in Ecuador.

Evangelist Joh. Krijgsman te Amsterdam ging in april met pensioen. Van 2001 tot 2020 heeft hij 'Bij Simon de Looier' gediend. Per 1 maart werd hij opgevolgd door M. Vos uit Nunspeet.

Veldwerker J. Kardol werd benoemd als evangelist in Guinee. In de Utrechtse wijk Leidsche Rijn werd hij opgevolgd door J. Hakkenberg.

Pastoriezorgen

Onze oudste emerituspredikant, ds. J. Mijnders (99), bleef, na revalidatie in verpleeghuis Salem, erg zwak. In januari werd voor zijn leven gevreesd, maar hij mag er nog zijn. De Heere geeft dat het bij tijden levendig mag zijn in zijn ziel: 'Mijn ziel

In memoriam

Ondertussen ging het kerkelijk leven in 2020 door, wereldwijd, ook in Nederland, ook binnen het verband van onze Gereformeerde Gemeenten.

ds. M. Golverdingen

In het eerste nummer van De Saambinder in 2020 moest al een In Memoriam worden geplaatst. In de vroege ochtend van zondag 29 december overleed ds. M. Golverdingen, op de leeftijd van 78 jaar. We noemen hier met respect zijn naam, omdat zijn overlijden in het jaaroverzicht van vorig jaar geen plaats meer kon krijgen. In het In Memoriam schreef ds. P. Mulder: 'Nu is hij mogen ingaan in de zalige rust die er overblijft voor het volk van God'.

We moesten dit jaar afscheid nemen van vele ambtsdragers, ook van ouderling G. Roos (71) en ouderling J.T. van den Berg (77). Ze overleden op dezelfde dag, 21 april, aan de gevolgen van corona. Beiden hebben in het kerkelijk leven een grote plaats ingenomen.

In Den Haag overleed ouderling Jac. Honkoop (95). Samen met zijn vrouw heeft hij vele jaren op de achtergrond zijn krachten gegeven aan de belangen van De Saambinder.

ds. B. van der Heiden

In De Saambinder van 19 maart schreef ds. A.B. van der Heiden dat de ziekte bij zijn broer, ds. B. van der Heiden, zich voortzette. Hij schreef: 'Naar menselijke verwachting zal onze broer nog maar een korte tijd in ons midden zijn. Bij ogenblikken is er een innig verlangen om eeuwig God groot te mogen maken'. Op 1 mei kwam het einde. Toen mocht voor ds. B. van der Heiden (74) het geloof worden verwisseld voor aanschouwen.

ds. J.M. Kleppe

In dezelfde editie van De Saambinder, 19 maart, schreef ds. J.M. Kleppe een laatste groet aan de gemeenten. Zijn kwaal nam in ernst toe, maar het zwaartepunt van zijn groet lag ergens anders: 'Aan Hem mag ik mij, met al mijn geliefden toevertrouwen. Aan Hem mag ik ieder van u, die onder mijn prediking hebt verkeerd, aanbevelen'. Ds. Kleppe ging heen op 30 juli, in de leeftijd van 90 jaar.

In het gezin van ds. A.T. Huijser kwam intense rouw. Op zondag 8 maart overleed hun zoon Maarten, in de leeftijd van 16 jaar. Wie zal zulk verdriet kunnen peilen? Gods weg was in de zee, Zijn pad in zeer diepe wateren, maar toch mocht ds. Huijser met zijn gezin ervaren dat God leidt, troost en ondersteunt. Eens worden alle tranen van de ogen afgewist.

Op donderdag 27 augustus was het de tijd van sterven voor mevrouw J. van Haaren-van der Spek, de weduwe van wijlen ds. J. van Haaren. Ze was 84 jaar oud.

Ds. M. Mondria, emeritus predikant te Waardenburg, overleed op 3 december. Hij werd 78 jaar. In het In Memoriam in De Saambinder schreef ds. W.J. Karels: 'Zo mocht hij zijn aardse loopbaan beëindigen en ingaan in de rust die er overblijft voor het volk van God'.

ds. M. Mondria

dorst naar God, naar den levenden God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?’

Al langere tijd zijn er zorgen over de gezondheid van ds. A.J. Gunst. In januari liet hij in De Saambinder weten dat de zorgen groot waren, maar zijn uitzien vond hij verwoord in Psalm 65:2 van Datheen: ‘Wel hem, dien Gij hebt uitgelezen, dat hij bij U zij Heer! Die ook altijd bij U mag wezen, zonder te scheiden meer.’

Ds. A. Verschuure moest in maart worden opgenomen vanwege ernstige verschijnselen door het coronavirus. Na zorgvolle dagen mocht hij op Goede Vrijdag weer naar huis. Ook zijn vrouw en enkele van zijn kinderen leden aan de gevolgen van het virus. Maar de Heere was hen nog gedachtig. In De Saambinder van 23 april konden we een meditatie plaatsen van ds. Verschuure over de tekst: ‘Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan.’

Door langdurige overbelasting was ds. P.G. Heijkamp, sinds mei 2014 predikant te Emmeloord, lange tijd niet in staat om zijn ambtelijk werk te doen. In De Saambinder van 9 juli mocht de kerkenraad melden dat er heel voorzichtig kleine stappen werden gezet om weer wat ambtelijk werk in de gemeente te kunnen gaan doen. De God aller genade zij hem, met zijn gezin en de gemeente van Emmeloord goed en nabij.

Ds. M.J. van Gelder moest op 14 september worden opgenomen in Zorgcentrum De Wittenberg in Haaften. De zorg werd thuis te intensief voor zijn vrouw. De Heere moge in achterblijven en gaan Zijn zorg over hen beiden uitbreiden.

Ds. E.J. Boudewijn, predikant te Barneveld-Centrum, was dit jaar door lichamelijke zorgen niet geheel in staat om te doen wat hij graag zou willen doen. Enkele maanden kon hij slechts eenmaal per zondag voorgaan. Na de zomer kon hij weer wat meer ambtelijk werk oppakken. Mocht hij sterkte vinden in de God van Jakob, Die nimmer beschaamt.

De echtgenote van ds. W.J. Karels lijdt al vele jaren aan de ziekte MS. Door de jaren heen heeft de Heere wonderlijk willen helpen, maar het ziekteverloop spitste zich dit jaar wel toe. Daardoor is de dagelijks zorg ook voor ds. Karels intensiever geworden. Samen met zijn kerkenraad heeft hij voor het ambtelijk werk verlichting moeten zoeken. In zijn kerkbode schreef hij: ‘Gij evenwel, Gij blijft Dezelfde o HEERE!’

Ds. J. Driessen moest vanwege een klaplong opgenomen worden in het ziekenhuis. Op woensdag 21 oktober mocht hij weer thuis komen, waar nog steeds verdere behandeling plaatsvindt. Dat de God van Jakob zijn Schuilplaats en Toeverlaat zou mogen zijn.

Tijdens een verlofperiode in Nederland liepen dominee en mevrouw IJsselstein beiden het coronavirus op. Ds. IJsselstein mocht herstellen, zijn vrouw bleef echter gezondheidsproblemen houden, waarvoor een langdurig behandelingstraject nodig is. Dit heeft ook gevolgen voor de uitzending van ds. IJsselstein als zendingspredikant. Op 11 december heeft het deputaatschap voor de zending moeten besluiten dat terugkeer naar Cambodja niet meer mogelijk is. In goed overleg met ds. IJsselstein werd hij per 14 december beroepbaar gesteld.

Gebouwen

In Beekbergen is men bezig met de bouw van het nieuwe kerkgebouw op de locatie van de vorige kerk. Verwacht wordt dat de nieuwe kerk in het voorjaar van 2021 klaar zal zijn.

De gemeente Berkenwoude sloeg op 17 november de eerste paal voor haar nieuwe kerkgebouw aan het Oosteinde. Naar verwachting is de kerk begin 2022 klaar.

In Borssele is dit jaar de kerk uitgebreid met twee zalen, bedoeld voor catechisatie- en verenigingsavonden. Ook kon de kerkbibliotheek worden uitgebreid. In september werden de nieuwe ruimten in gebruik genomen.

De gemeente in Boskoop kon op 19 december haar vernieuwde Ichthuskerk in gebruik nemen. Het gebouw is gerenoveerd, uitgebreid en aangepast aan eisen en wensen van klimaatbeheer en duurzaamheid.

De kerk van de gemeente Den Haag-Scheveningen werd in het voorjaar opgeknapt. Daarna werd de Eben-Haëzerkerk van Scheveningen verbouwd tot evangelisatiepost.

De gemeente te Hoogvliet ging per 12 september samen met de gemeente van Spijkenisse. De gemeente werd steeds kleiner en de ambten konden niet meer worden vervuld. Het kerkgebouw van Hoogvliet wordt waarschijnlijk verkocht aan een projectontwikkelaar.

De gemeente Kampen heeft dit jaar in de binnenstad inloophuis De Haven opgezet, bedoeld voor evangelisatieactiviteiten. Het

Emeritaat

De classis Gouda verleende aan ds. J.J. Tanis na veertig ambtsjaren eervol emeritaat per 2 oktober. De classis Amsterdam verleende aan ds. A. Vermeij na 26 ambtsjaren eervol emeritaat met ingang van 1 december.

ds. A. Vermeij

ds. J.J. Tanis

Generale synode

Op 29 en 30 januari werden de laatste zittingsdagen gehouden van de Generale Synode 2019. Ds. B. Labee, de derde scriba, schreef de verslagen voor De Saambinder.

zou deze maand in gebruik genomen zijn, maar vanwege de omstandigheden is dit uitgesteld naar begin volgend jaar.

De gemeente te Waardenburg heeft een eerder aangekochte supermarkt, naast de kerk, omgebouwd tot verenigingsgebouw. In maart van dit jaar werd dat onder de naam De Hoeksteen in gebruik genomen.

De gemeente van Wierden is op zoek naar een ander kerkgebouw. Het huidige pand is aan renovatie toe en is zomers te klein om ook ruimte te geven aan alle vakantie-gangers. Na een jarenlang voorbereidingstraject lijkt het er op dat de gemeente in Yerseke in 2021 eindelijk kan beginnen met de bouw van een nieuw kerkgebouw. Er ligt inmiddels een goedgekeurd bestemmingsplan en de omgevingsvergunning wordt binnen afzienbare tijd verwacht.

Jubilea

In de gemeente van Capelle aan den IJssel-West herdacht ouderling B. Agteresch op 1 januari dat hij een halve eeuw in het ambt stond. Hij was 1 jaar diaken en 49 jaar ouderling.

In Scherpenzeel maakte ouderling W.J. Kroneman 50 jaar deel uit van de kerkenraad.

Ds. J. Mijnders herdacht op 26 augustus dat hij 50 jaar geleden door ds. K. de Gier in Rijssen werd bevestigd tot dienaar van het Goddelijk Woord.

Op 7 september herdacht ds. F. Mulder dat hij 25 jaar als predikant mag dienen. Op 20 september was het 25 jaar geleden dat ds. G.J. Baan bevestigd werd in het ambt van predikant.

Ds. J.J. Tanis was op 3 september 40 jaar predikant. Op 31 december preekt hij in Boskoop afscheid vanwege zijn emeritaat.

De gemeente te Melissant herdacht dat het 75 jaar geleden was dat men zich aansloot bij de Gereformeerde Gemeenten.

In Werkendam werd in februari een herdenkingsdienst gehouden vanwege het feit dat het 100 jaar geleden was dat de gemeente aansluiting vond bij het verband van de Gereformeerde Gemeenten.

Op 7 augustus herdacht de gemeente van Barneveld-Centrum het 125-jarig bestaan.

In Nieuwdorp was het 100 jaar geleden dat de gemeente werd geïnstitueerd.

De gemeente van Tricht-Geldermalsen bestond op 12 september 175 jaar.

De gemeente te Randburg (Zuid-Afrika) bestond in november 50 jaar.

Evangelisatiepost Bij de Bron in Alkmaar herdacht in januari het 50-jarig bestaan.

Curatorium

Het curatorium van de Theologische School benoemde ds. G. Clements tot rector, als opvolger van ds. P. Mulder. Ds. Mulder trad op 1 september vanwege het bereiken van de 70-jarige leeftijd terug als rector. Curatoren verkozen op 21 september ds. A. Schreuder als hun voorzitter, als opvolger van ds. J.J. van Ekeveld.

Tijdens een besloten bijeenkomst in Gouda, op 15 september, namen ds. Van Ekeveld en ds. P. Mulder afscheid van de Theologische School.

De curatoriumvergaderingen in mei moesten worden uitgesteld tot de week van 24 augustus. Toen was er vrijmoedigheid om drie personen toe te laten tot de opleiding tot dienaar van het Goddelijke Woord: J. Janse te Vierhouten, J.C. Kriekaart te 's-Gravenpolder en R.T. Michielse te Kesteren.

Student P.C. Vlot werd per 1 juli beroepbaar gesteld. Hij nam het beroep aan naar de gemeente van Krabbendijke. Daar werd hij op 23 september bevestigd door zijn schoonvader ds. W.J. Karels.

Het jaar 2020 is bijna voorbij. Mocht de God aller genade ons op oudejaarsavond, in Zijn huis of thuis, met elkaar of in de eenzaamheid, willen gedenken, persoonlijk, huiselijk, ambtelijk en kerkelijk: 'En de lieflijkheid des HEEREN onzes Gods zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat'.

J. van 't Hul, Lieren

Boekennieuws

"Wees niet bezorgd",
ds. P. van Ruitenburg;
uitg. Den Hertog;
139 blz.; € 14,90.

Wees niet bezorgd

Ondergetekende las met pastorale belangstelling de nieuwe uitgave van onze 'overzeese' medebroeder, ds P. van Ruitenburg uit Chilliwack. De besproken thema's in de uitgave "Wees niet bezorgd" zijn zeer toepasselijk als het gaat over krommingen in het levenslot. Krommingen brengen een mens echter niet automatisch op de goede plaats voor de Heere; ze kunnen zelfs meer en meer verharderen en van Hem afdrijven. Dat is ons mensenbestaan ten voeten uit.

De Heere kan krommingen echter wel gebruiken in het leven om de mens op de juiste plaats te brengen en dat heeft de auteur ook beoogd. Voor hen die de enige troost moeten missen, zou deze uitgave tot jaloersheid kunnen wekken en dit onderschrijven we van harte.

Dit boek zou een goed hulpmiddel kunnen zijn bij een dagsluiting voor mensen in psychische noden, tot onderwijs, opscherpend of vertroostend, alles onder 's Heeren zegen. Verder merkte ik bij het lezen van dit boek dat ieder zijn eigen wijze van verwoording heeft. De auteur kondigt in het 'Woord vooraf' expliciet aan dat

deze uitgave gaat over Gods vaderlijke zorg voor de Zijnen. Er zijn echter ook mensen die 'Gods Vaderlijke zorg voor de Zijnen' van ganser harte geloven, maar zo worstelen met de vraag: 'Is dat nu ook voor mij?' én: 'Hoe krijg ik daar deel aan?' In de verwoording bleef dat element, mijns inziens, soms wat onderbelicht. Dit doet niet af aan het nuttige en praktische van deze uitgave.

Het boek "Wees niet bezorgd" zou ook goed als een dagboekje voor persoonlijk gebruik kunnen dienen, zeker omdat elk hoofdstuk afsluit met een Bijbelse onderbouwing. De uitgave is door uitgeverij Den Hertog op de bekende en gewaardeerde wijze keurig verzorgd.

ds. A.J. de Waard, Urk

"Een middel in
Zijn hand; Gods
genadewerk tijdens
epidemieën",
B. Hoogwerff;
uitg. Den Hertog;
119 blz.; € 14,90.

Een middel in Zijn hand; Gods genadewerk tijdens epidemieën

We leven al enige tijd te midden van het rondwarende virus corona. Niet alleen in ons land, maar gaande over de hele wereld: een pandemie! Ook in de negentiende eeuw hebben zich grote epidemieën voorgedaan. In het boekje "Een middel in Zijn hand" heeft de samensteller B. Hoogwerff aandacht besteed aan drie cholera-epidemieën. Deze uitbraken waren in de jaren 1832-1833, 1848-1849 en 1866-1867. De schrijver heeft de inhoud dan ook verdeeld in drie hoofdstukken, voorafgegaan door een inleiding en besloten door een notenapparaat.

De cholera is een ernstige besmettelijke ingewandsziekte, die zich toen vooral verspreidde via water dat gebruikt werd om te drinken of te wassen. Vanouds kwam de cholera voornamelijk in India voor. Maar vanaf 1830 verspreidde de ziekte zich vanuit Rusland in westelijke richting: vanaf 1832 ook in Nederland. Er vielen in ons land duizenden slachtoffers. Het is opmerkelijk dat de Heere juist tijdens deze epidemieën krachtig werkte in diverse streken van ons vaderland. Daarvan zijn treffende voorbeelden gegeven.

In deze uitgave worden steeds personen aan het woord gelaten die de genoemde epidemieën hebben meegemaakt. Daarbij is veelal geput uit dagboeken en autobiografieën. Het is dan ook een goed gedocumenteerd geheel. Een gevolg van deze werkwijze is wel dat er bijzonder veel citaten voorkomen.

In het eerste deel zijn diverse vrienden uit de Réveilkring over

de cholera aan het woord, zoals Groen van Prinsterer: 'Er sterven velen aan de cholera. Gij ook kunt spoedig sterven. Dit te bedenken is altijd goed; maar, als er buitengewoon levensgevaar is, dan toch vooral. Maar wanneer zijn wij bereid voor de reis?'

In hoofdstuk 2 lezen we dat de Heere in diverse gevallen de ziekte gebruikte als middel tot bekering. Het derde hoofdstuk gaat over de uitbraak in 1866-1867 met zelfs 21.000 slachtoffers. We lezen dan onder meer over het verblijf van ds. D. Bakker uit 's-Gravenpolder in het zwaar door de cholera getroffen Nieuw-Beijerland. Ook Wulfert Floor, de landbouwer van Driebergen, voelde zich zeer betrokken bij wat er in zijn tijd gebeurde: 'Ziet wat alerwegen de treurige gevolgen zijn van dit zonderling oordeel Gods. Wie is zo gelukkig dat hij waken en bidden mag?' Kortom: een historisch boekje met een zeer actuele spits!

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Puttershoek, Rotterdam-Alexanderpolder en Zoetermeer,
ds. J. IJsselstein, te Utrecht;
Te Rilland-Bath,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
Te Sheboygan (Wisconsin, VS),
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel.

Bedankt:

Voor Barendrecht,
ds. D. de Wit te Borssele;
Voor Benthuizen,
ds. M.H. Schot te Hendrik-Ido-Ambacht;
Voor Corsica (South Dakota, VS),
ds. A.H. Verhoef te St. Catharines (Ontario, Canada);
Voor 's-Gravenzande,
ds. J.B. Huisman te Ermelo;
Voor Lisse,
ds. H. Hofman te Kalamazoo (Michigan, VS);

Voor Moerkapelle,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Voor Sint Annaland,
ds. A.P. Baaijens te Aagtekerke.

AFSCHEID DS. MALJAARS VAN MELISKERKE

Op dinsdag 5 januari (19.30 uur) is er een afscheidsdienst in ons kerkgebouw, Valkenburgstraat 25, Meliskerke, geleid door ds. S. Maljaars. Dit i.v.m. zijn vertrek naar de gemeente te 's-Gravenpolder. Helaas moeten we ons beperken in het aantal bezoekers. U kunt de dienst meeluisteren via www.kerkdienstgemist.nl onder Meliskerke: Ger. Gem. Meliskerke.

Kerkenraad Meliskerke

BEVESTIGING EN INTREDE DS. MALJAARS TE 'S-GRAVENPOLDER

Met verwondering en blijdschap delen we u mee dat op woensdag 13 januari

ds. S. Maljaars als herder en leraar aan onze gemeente verbonden zal worden. De bevestigingsdienst, waarin ds. C. van Krimpen hoopt voor te gaan, begint om 15.00 uur. De intrededienst begint om 19.00 uur. Helaas kan slechts een beperkt aantal genodigden deze diensten bijwonen. U kunt de diensten meeluisteren via www.kerkdienstgemist.nl. Het nieuwe adres van de familie ds. S. Maljaars is per 7 januari: Langeweg 59, 4431 RP 's-Gravenpolder; tel. 0113-313045.

Kerkenraad 's-Gravenpolder

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 225, Middelburg-Centrum
Het scribaat is gewijzigd.
Waarnemend scriba is J. Francke,
Hannie Schaftstraat 1, 4333 CL Middelburg;
tel. 0118-638558,
e-mail scribagergemiddelburgc@kliksafe.nl.

Berichten

VERNIEUWDE WEBSITE GERGEMINFO.NL LIVE

De website www.gergeminfo.nl geldt als één van de meest bezochte websites binnen ons kerkverband. Vooral berichten over beroepingswerk en kerknieuws worden veelvuldig gelezen. Gebleken is dat de bestaande website zowel qua techniek als vormgeving aan een update toe was. Bovendien bleek behoefte aan een aantal nieuwe functionaliteiten, mede door de vraag van de Generale Synode om de website breder in te zetten als informatieplatform. Vanuit het deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening heeft een projectgroep gewerkt aan de realisering hiervan. De vernieuwde website wordt 30 december in gebruik genomen. De website is gebruiksvriendelijker en frisser qua vormgeving. Per gemeente is veel – ook historische – informatie opgenomen, onder andere foto's. De website is geschikt gemaakt voor het plaatsen van audio- en video-opnames over relevante thema's. Naast het publieke deel van de website bestaat een besloten deel waarop door scriba's kan worden ingelogd. Zij kunnen informatie over hun gemeente, bijvoorbeeld in het kader van het Kerkelijk Jaarboek of de ANBI, invoeren of aangeboden documentatie downloaden. De scriba's worden hierover apart geïnformeerd.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 15 december ontving J.W. (Jan Willem) van der Ham een koninklijke onderscheiding uit handen van burgemeester Cazemier van Krimpenerwaard. Hij werd benoemd als lid in de Orde van Oranje-Nassau bij gelegenheid van zijn afscheid van de gemeenteraad. Hij heeft ruim 22 jaar namens de SGP-fractie deel uit gemaakt van de raad van Krimpenerwaard en de voormalige gemeente Ouderkerk. De burgemeester sprak zijn dank uit voor het vele werk dat Van der Ham had mogen verrichten. Van der Ham is tevens bijna 19 jaar diaken waarvan 5 jaar scriba van onze gemeente. Wij feliciteren hem van harte met deze waardering en spreken de wens uit dat hij nog vele jaren dienstbaar mag zijn in Gods Koninkrijk.

Kerkenraad Krimpen aan den IJssel

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 3 JANUARI 2021

Aagtekerke 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. M. Boersma; Alblasserdam 9.30 en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 15.30 uur ds. M. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 15.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. G. Clements en 18.00 uur ds. J. Schipper; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; Bodegraven 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 16.30 uur ds. M.L. Dekker; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. A. Verschuure en 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Capelle a/d IJssel-West 15.30 uur ds. H.J. Agteresch en 19.00 uur ds. L. Blok; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Deventer 10.00 en 18.00 uur ds. P.D. den Haan; Dinteloord 14.30 uur ds. K. Boeder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. C.A. van Dieren; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.00 uur ds. J. IJsselstein; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur stud. P.J. de Raaf en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. W. Silfhout; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. G. Clements; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 16.00 uur ds. P. Mulder; Hoedekenskerke 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; Hoogeveen 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur stud. L. van der Kuij; Kampen 9.00 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur stud. P.J. de Raaf; Kamperland 16.30 uur ds. C. Harinck; Kapelle-Biezeling 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. D. de Wit; Krabbendijke 9.30

en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Leerdam 15.30 uur stud. J. Beens; Leiderdorp 10.00 (H.D.) en 15.30 uur ds. J. Schipper; Lelystad 18.30 uur stud. P.J. de Raaf; Marknesse 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 18.00 uur stud. M. Boersma; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Moerkapelle 19.00 uur ds. G.J. Baan; Naaldwijk 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 uur ds. A. Vermeij en 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 9.00 en 11.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. M. Blok; Oostvoorne 19.00 uur ds. H. Brons; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 en 14.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur stud. L. van der Kuij; Poederroijen 14.30 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 15.15 uur ds. A. Verschuure; Puttershoek 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rhenen 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.00 en 11.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. P.C. Vlot; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 15.00 uur ds. H. van der Heiden; Sint Annaland 14.00 uur ds. G.J. Baan; Sint Philipsland 15.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Sliedrecht 9.00 uur ds. A.T. Huijser en 18.00 uur ds. A. Verschuure; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. M.H. Schot; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. C. Hogchem; Stolwijk 19.00 uur ds. M. Joosse; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.00 uur ds. A. Schreuder en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Tholen 10.00 uur stud. M.G. van Middendorp en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermaalen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 15.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Vlaarding 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 17.00 uur ds. S. Maljaars; Waarde 9.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur stud. J. Beens; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.00 (H.D.) en 11.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch;

Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Zoetermeer 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 19.00 uur ds. W. Harinck; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 5 JANUARI 2021

Meliskerke 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. S. Maljaars; Uddel 19.30 uur (H.D.) ds. G. van Manen.

WOENSDAG 6 JANUARI 2021

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Hilversum 19.45 uur ds. D. de Wit; Kruijningen 19.30 uur (H.D.) ds. G. Hoogerland; Leiderdorp 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Soest 19.30 uur ds. A. Verschuure; Woerden 19.30 uur ds. J. IJsselstein.

DONDERDAG 7 JANUARI 2021

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Barendrecht 19.30 uur ds. E. Bakker; Borssele 19.30 uur ds. D. de Wit; Herkingen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Meeuwen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Middelharnis 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Naaldwijk 19.45 uur ds. A. Schot; Nisse 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Oostvoorne 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Pater.

ZATERDAG 9 JANUARI 2021

Woerden 15.00 uur (dovendienst) ds. H.A. van Zetten.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 3 JANUARI 2021

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

HKS-Mediation, voor goed gesprek, als je er samen niet meer uitkomt, in je huwelijk, kerk of school.
www.hksmediation.nl

Laatste preken v JC Philpot 1-2 à €12,50

William Gadsby 1-3 à €12,50

Preken van John Kershaw 1+2 à €32,50

En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

Advertenties

Wij willen u vriendelijk bedanken voor alle goede wensen die wij ter gelegenheid van de kerstdagen en de jaarwisseling hebben ontvangen, en wensen u wederkerig Gods onmisbare zegen voor het jaar onzes Heeren 2021.

Fam. Ds. J. Driessen - van Liere
Nudenoord 126, 3079 ZK Rotterdam

Omega-3 Plus van Neolife tot voordeel van: concentratie, geheugen, soepele gewrichten, onrust in het hoofd, energie, als ontstekingsremmer.
Januari-aanbieding.
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

**Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.**

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Ook in 2020 mochten we veel mensen verblijden met een nieuwe vloer. Alle bestaande en toekomstige relaties wensen wij een goede jaarwisseling en een gezegend 2021.
De Vloerenkoning.nl 06-19557166

VERSCHEENEN
Herdenkingsboek

Kleine kracht

100 jaar Gereformeerde
Gemeente Nieuwdorp

omvang 248 blz
prijs € 19,50
excl. verzendkosten

- 2e vermeerderde druk
- aangevuld met kleine kerkgeschiedenis.
 - interviews met- en over oud-ambtsdragers.
 - verteld wordt hoe de Heere al vanouds onder ons heeft willen wonen en Zijn volk heeft mogen hebben.
 - herdenkingspredicatie ds. A.J. de Waard.
 - verenigingsleven in woord en beeld.
 - rijk geïllustreerd, 1/3 in fullcolour.

Niet in de boekhandel, netto opbrengst voor pastorie en uitbreiding kerkgebouw.

Bestellen via email:
acnieuwdorp@outlook.com
Betalingen naar NL10RABO0380501775
t.n.v. J. Hage, tel. 06 30573728 of afhalen
Pr. Christinastraat 21, Nieuwdorp

Hartelijk dank voor alle goede wensen die wij met de feestdagen en de jaarwisseling mochten ontvangen. Van harte wensen wij alle predikanten, kerkenraden, familie en vrienden van harte de zegen van de HEERE toe in het nieuwe jaar.

Fam. ds. J.W. Verweij, Zwijndrecht

Nieuw!
**UNIEKE ORGEL-
OPNAME OUDE
KERK AMSTERDAM**
Vanaf D.V. 31-12 exclusief
te beluisteren in de APP

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

ACTIVITEITEN

Stimuleren en begrenzen - opdracht en uitdaging in de opvoeding

Voor ouders van tieners die Praktijkonderwijs volgen
donderdag 28 januari - 19.45 uur | Gouda | Bart-Jan Noorlander

Grenzeloos balanceren? Grenzen aangeven om in balans te blijven

Voor meisjes en vrouwen met het Syndroom van Turner en hun familieleden
zaterdag 6 februari - 10.00 uur | Woerden | Leandra Tanis-Koese

Ontmoetingsbijeenkomst

Voor ouders van kinderen met Gilles de la Tourette
donderdag 4 maart - 19.30 uur | Geldermalsen | Wietske Noordzij

Brussen: helpen en geholpen worden

Voor ouders en brussen (vanaf 16 jaar) van jongere en oudere kinderen met autisme en een verstandelijke beperking
donderdag 11 maart - 19.45 uur | Geldermalsen

Omgaan met moeite en verdriet

Voor mantelzorgers van mensen met niet-aangeboren hersenletsel
donderdag 18 maart - 19.45 uur | Veenendaal | ds. W.A. Zondag

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

helpende
handen staat
naast je

Reformatrice
woonzorglocatie
in Barneveld
voor mensen
met dementie of
een lichamelijke
beperking

Heeft u belangstelling?

T 06 30 91 48 53
E info@vellerveste.nl
W vellerveste.nl

Vellerveste is onderdeel van
Lelie zorggroep

Vertrouwd en
verzorgd wonen

 Vellerveste
zorghuys

Momenteel ruimte beschikbaar

Huize ds. W.H. Blaak in Geldermalsen is een kleinschalig woonzorgcentrum voor ouderen die niet meer thuis kunnen wonen.

Wat bieden wij:

- Optimale persoonlijke zorg in een vertrouwde, respectvolle en huiselijke omgeving
- Reformatrice identiteit
- 24-uurs verzorging

Voor meer informatie zie

www.huizeblaak.nl

Tielerweg 50 | 4191 NG | Geldermalsen

MET WIE ZULLEN WE DELEN?

2020. We wisten hoe goed het was om naar de kerk te gaan, maar we mochten niet altijd.

2020. Miljoenen Nederlanders mochten naar de kerk, maar wisten niet hoe goed het is om daar te zijn.

Helpt u mee om Gods Woord met hen te delen?
We zien uit naar uw gebed!

SCAN DE
QR CODE EN
STEUN ONS
MET EEN GIFT!

Onze collecte-inkomsten blijven per 1 december met nog € 85.000 achter op de begroting. Helpt u ook mee om dat gat te dichten?

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder is Green Career Consult op zoek, naar mensen die invulling wensen te geven aan de volgende vacatures:

- **Chef Inpak (HBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**
- **Inpak Operator (MBO)**
- **Hefftruckchauffeur (MBO)**
- **Commercieel Medewerker (HBO)**
- **Inkoper (HBO)**
- **Sales Support Medewerker (MBO)**
- **Administratief Productie-medewerker (MBO)**

Ben jij die gedreven en flexibel ingestelde persoon met passie voor zijn werk? Pak dan deze kans!

Voor meer informatie - waaronder de volledige vacaturetekst - kunt u contact nemen met:

Bart van Eikema Hommes,
senior consultant agribusiness -
Green Career Consult. Mailadres:
bart.hommes@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483

Green Career Consult

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur
CHALET of compleet ingerichte
LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenehoek.nl 0514-602065

TRADITIONEEL Nieuwjaarsconcert D.V. 9 JANUARI LAURENSKERK

Bestel uw GRATIS online ticket
op www.pieterheykooplive.nl
om thuis mee te kijken

Maak het compleet met een heerlijke borrelbox!

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats
in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in
Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 058-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Mark Vos & Anja van den Belt tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Wilt u weer sterker in het leven staan?

Brouwer Psychologen biedt kinderen,
jongeren en volwassenen hulp bij
psychische klachten en in moeilijke
situaties. Onze medewerkers helpen
u gedreven en betrokken verder
vanuit onze christelijke identiteit.
Lees hoe wij er voor u en jou kunnen
zijn op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel ons op **0180 - 426955**.

Locaties

Ridderkerk, Barneveld en Geldermalsen

Online concert 'IN VERTROUWEN'

📅 2 januari 2021 D.V. ⌚ 20.00 uur

📍 Vanuit de Sint-Joriskerk te Amersfoort

SGP

Een muzikale avond met
diverse instrumenten en zang.
Tussen de muziekstukken door een
toespraak door de top-5 kandidaten van
de SGP. Bekijk het hele programma:

▶ SGP.NL/ONLINECONCERT

CD 15 PSALMEN + 3 LIEDEREN

Grote Kerk te Tholen · Arthur de Jong
€ 9,95 | dejongautgever@gmail.com

....Help een **KIND SPONSOREN!!**
(VER)huur uw **VAKANTIEHUIS** op
MIJNVAKANTIESTEK.NL

HANDHYGIËNE IS BLIJVEND BELANGRIJK!

Vloerstickers, handgel, dispensers en zuilen
Vandaag besteld = morgen in huis

CORONASTICKERS.NU

Desinfectiezuil

- zeer degelijk
- incl. dispenser
- incl. handgel
- op voorraad(!)

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

Project-/teamleider GO | ON (via BELJONWESTERTERP) | Verkoopadviseur SOLUNDO |
Technisch administratief medewerker GOED VERBLIJVEN | Boomkweker DE
BATTERIJEN | Projectmanager PROFIELNORM **SOLLICITEER VIA WERKMETTALENT.NL**

**STEUNEN WAAR
HET NODIG IS**

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloeihulpverlening.nl of bel naar 06-36462176 en maak vrijblijvend een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Haydnstraat 19
3906CS Veenendaal

**PROBLEMEN MET
VERSLAVING?**

Wacht niet langer!
Er is hulp!

085 – 0601964
www.addisa.nl

Nieuwe vloer kiezen lastig?
Uw eigen huis! De beste showroom. De mooiste PVC vloeren, laminaat en tapijt.
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166

Begrafenisonderneming
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

VerkeerstheorieVanWijngaarden

**AUTO THEORIE
ONLINE**

€9,95

www.verkeerstheorievanwijngaarden.nl

BPV

**Barneveldse
Begrafenis
Vereniging**

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@klikSAFE.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

ALS ELSKE DEZE WOORDEN HOORT, IS HET ALSOF ZE SCHRIKT. ER GAAT EEN RILLING DOOR HAAR HEEN.

Dit is het versje dat opa in haar poëziealbum heeft geschreven. In gedachten ziet ze opa's sierlijke handschrift:

Elske, waar dan heen?

Tot Hem alleen!

Hij zal je niet verstoten.

Zijn eigen Zoon

Heeft tot Zijn troon

De weg ons weer ontsloten.

Dan begint Elske zomaar te huilen. Een eenzaam meisje, in de grote kerk, leunend tegen een dikke pilaar. Ze hoort opa praten: 'Elske, alleen door de Heere Jezus kun je voor altijd gelukkig worden. Alleen door Zijn bloed is er vergeving voor al onze zonden. Ook als het moeilijk is in je leven, denk dan aan deze woorden: Waar dan heen? Tot Hem alleen. Hij kan helpen, altijd! Was ze dit dan helemaal vergeten? Het orgel speelt, het mannenkoor zingt en Elske zit daar maar. Ze veegt met haar hand over haar be traande ogen. Weer is er een gevoel van heimwee en een stil verlangen. Waarnaar?

Ze wordt opgeschrikt door voetstappen. Het geluid klinkt hol in de grote ruimte van de oude kerk. Elske staat op. Ze moet weg. Het is hier wel schemerdonker, maar stel je voor dat opeens de lampen aangaan en de mensen haar zien!

Ze voelt zich draaiërig. Ze zou zo weer willen gaan zitten. Maar ze moet naar huis. Wie weet hoe lang ze al weg is.

Buiten is het intussen helemaal donker geworden. Het sneeuwt nog steeds en de harde oostenwind blaast meteen in haar gezicht. Koud!

Elske loopt naar de plaats waar ze haar fiets neergezet heeft, maar, hé, hij staat er niet. Zeker aan de andere kant? Ze heeft alles ook zo gedachteloos gedaan. Ze loopt naar de andere kant van de deur, maar... geen fiets! Elske schrikt, hij zal toch niet gestolen zijn?

Memento mori

'Memento mori' staat er op de rechter paal. Twee vreemde woorden. Maar wat zijn ze waar! Vertaald vanuit het Latijn: Gedenk te sterven.

Morgenavond mag jij misschien wel naar de kerk of je luistert thuis mee. Dan zullen de namen opgelezen worden van alle gemeenteleden die afgelopen jaar zijn overleden. Van jong tot oud. Misschien wel 2 jaar, 18 jaar, 60 jaar, 89 jaar. Wat aangrijpend. Denk er toch aan dat je moet sterven.

Ik las een ontroerend verhaal van een klein meisje. Ik zal het kort samenvatten. Dit verhaal stond in 1979 in de Daniël geschreven door M. Quist.

Het meisje zit op het randje van de zandbak. Haar hoofdje gaat snikkend op en neer. Juf Hannie, die de kinderen in de gaten houdt, ziet haar. Wat zou er met Marianne zijn? Ze loopt er heen en vraagt zacht: 'Wat is er?' 'Ik, ik ben zo verdrietig,' snikt het meisje. 'Waarom?' vraagt juf Hannie, 'Ben je gevallen?' 'Nee,' zegt ze, 'ik denk steeds aan wat u verteld hebt dat er van de bomen ook wel eens jonge, groene blaadjes vallen. Dat er ook kinderen zijn die sterven.' Ze snikt het uit. 'Ik wil zo graag een nieuw hartje hebben, juf. Maar ik weet niet of ik het krijg, want ik ben vaak stout.' Vaak is ze er thuis mee bezig. Dan bidt ze: 'Heere, krijg ik een nieuw hartje? Want als ik eens sterf...' En ze blijft vragen: 'Heere, krijg ik ook de naam van Sions kind?' Weken later wordt Marianne ziek. Ze kunnen niet vinden wat er is, maar ze wordt niet meer beter. Voor ze sterft, mag ze nog zingen: 'De Heer' is zo getrouw als sterk, Hij zal Zijn werk, voor mij volenden.' Tijdens de rouwdienst heeft de dominee het gezegd: 'Die God, Die Marianne heeft leren zoeken en kennen, leeft nog. Hij roept jullie ook. Wacht niet tot je oud geworden bent om je hart aan de Heere te geven. Je weet niet eens of je oud wordt. Ook groene blaadjes vallen.' Memento mori. Daar dacht Marianne regelmatig aan. Jij ook? Nú mag je nog leven, maar welke jonge blaadjes zullen er volgend jaar vallen?

A. JANSE-PIETERMAN, RIJSSEN

Ds. Labee over:

De dagen der duisternis

Regelmatig klinkt de uitdrukking dat 'de dagen der duisternis vele zijn' en dat daarom Gods kinderen veel in het donker lopen. Maar is die uitleg wel juist in het licht van de kanttekening bij dit Bijbelvers?

Dood

De vraagsteller heeft gelijk dat de vaak geciteerde woorden uit Prediker 11 vers 8 op een ander feit wijzen. We lezen in Gods Woord: 'Maar indien de mens vele jaren leeft, en verblijdt zich in die alle, zo laat hem ook gedenken aan de dagen der duisternis, want die zullen vele zijn; en al wat gekomen is, is ijdelheid'. Kanttekening 25 schrijft bij die vele dagen der duisternis: 'Dat is, aan den dood. Want de doden legt men in het graf, waar het duister is'. De bekende oefenaar Wulfert Floor (1818-1876) schrijft over dit vers: 'Deze voortreffelijke en zeer geduchte les heeft de volgende strekking: Het is een voorrecht voor de mens, om hier op aarde, onder de genietingen van Gods schepselen, lang en voorspoedig te leven; maar hoewel hij lang leeft en zich verblijdt in al zijn dagen, zo moet hij nochtans eenmaal sterven en naar het duistere graf vertrekken, waar zijn zielloos lichaam zeer vele dagen zal moeten liggen en eenmaal zal worden opgewekt, om voor eeuwig te gaan naar de heerlijke hemel, of naar de duistere hel. Daarom, laat hem aan zijn dood denken, terwijl hij leeft; laat hem voor die alles beslissende dag zoeken bereid te worden, eer hem het sterven overvalt'. Ook in het Bijbelcommentaar van M. Hen-

ry (1662-1714) vinden we deze uitleg, die het meest past in het tekstverband. We citeren hier een gedeelte van zijn betoog: 'Deze dagen der duisternis zullen vele zijn, de dagen van ons liggen onder de grond zullen talrijker zijn dan de dagen van ons leven boven de grond. Zij zijn vele, maar zij zijn niet eindeloos, vele als zij zijn, zullen zij toch geteld en voleindigd worden, als de hemelen niet meer zijn, Job 14:12. Gelijk de langste dag zijn nacht heeft, zo zal de langste nacht zijn morgenstond hebben. Het is goed voor ons om dikwijls te denken aan deze dagen van duisternis, opdat wij niet opgeblazen worden van hoogmoed, noch in slaap worden gesust in vleselijke gerustheid, noch zelfs tot onbetamelijkeid worden vervoerd door ijdele vrolijkheid (...)'. O dat de ernst van deze werkelijkheid ons zou aangrijpen, opdat we geen rust zullen hebben voor we kennis hebben aan Jezus Christus, Die het Licht der wereld genoemd wordt.

Duisternis

Nadat we dit geschreven hebben, is het wel goed om erop te wijzen dat – los van deze Bijbeltekst – de werkelijkheid van de genoemde uitdrukking op tal van andere plaatsen wél bevestigd wordt. Al gaat de Heere met elk van de Zijnen een eigen weg, vele christenen weten dat het om eigen schuld zo menigmaal duister is. Zeker, ze zijn allen eens geroepen 'uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht' (1 Petr. 2:9b). En op een andere plaats (Ef. 5:8) klinkt de oproep: 'Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere; wandelt als kinderen des lichts'. Het mag óók bij tijden de praktijk van het leven zijn met de dichter van Psalm 89 vers 7 (berijmd): 'Hoe zalig is het volk dat naar Uw klanken hoort! Zij wand'len, HEER, in 't licht van 't Godd'lijk aanschijn voort; zij zullen in Uw Naam zich al den dag verblijden'.

Echter we lezen Jakobs' klacht voor Farao: 'De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen zijn honderd en dertig jaren; weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest (...)'. Veel psalmdichters spreken over dit Mesech, dit aardse tranendal, over duisternis als beeld van droefheid, ellende, tegenspoed of ook wel ongemakken in de ouderdom. Lezer(es), God geve de genade van de dichter van Psalm 119 die in deze 'ellendige pelgrimage' mocht getuigen in vers 105: 'Uw woord is een lamp (kt.10: lantaarn, kaars) voor mijn voet en een licht voor mijn pad'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

